

ZELENA ISTRA
Gajeva 3
52100 Pula

Zagreb, 2.9.2008.

PREDMET: Studija izbora lokacije terminala za ukapljeni prirodni plin

Poštovani,

U prilogu Vam šaljem odgovor na Vaš dopis od 15. srpnja 2008.

S poštovanjem,

Direktor Odjela za zaštitu okoliša

Dr.sc. Niko Malbaša, dipl.ing.

IZBOR LOKACIJE TERMINALA UKAPLJENOG PRIRODNOG PLINA NA PODRUČJU KVARNERA I RIJEČKOG ZALJEVA

Odgovori na dopis i primjedbe Zelene Istre

1. Izgradnja UPP terminala nema nikakav učinak na potrošnju energije. Potrošnja energije određena je potrebama potrošača. Ako se želi smanjiti potrošnja energije mora se to napraviti na mjestu potrošnje energije. Proizvodnja energije i tržište energijom prilagođava se potrošnji. Potpuno je jasno kako je cilj svih država smanjenje potrošnje energije ne samo zbog ekoloških nego i zbog ekonomskih razloga. Nažalost, uspjeh je vrlo ograničen jer je energija glavna poluga razvoja.
2. Maksimiranje dobiti je u osnovi svakog poduzetničkog poduhvata pa ne treba ni UPP terminal biti izuzetak. Kad ne bi bilo dobiti ne bi bilo razvoja jer se razvoj alimentira jedino iz dobiti. Pritom je potpuno opravdano osigurati pravednu kompenzaciju za sve štete, rizike, korištenja prostora i sl. koje takav zahvat sa sobom nosi osobito u odnosu na lokalnu zajednicu.
3. Nakon što se utvrdi lokacija na kojoj će se provoditi nužna detaljna istraživanja i pokušati dobiti potrebne dozvole i suglasnosti sasvim je sigurno da će Investitor i lokalna zajednica temeljem regulative i zajedničkog dogovora utvrditi načine i visinu potrebne kompenzacije. Tko će sve biti uključen u tim razgovorima odredit će stranke u postupku.
4. Termoelektrana na ugljen u Plominu ili na nekoj drugoj lokaciji nema niti treba imati nikakve veze sa razgovorima oko UPP terminala. Hoće li se graditi termoelektrane na ugljen ili ne odlučit će Vlada Republike Hrvatske na temelju Strategije energetskog razvoja.
5. Štetni utjecaji na okoliš i potrebne mjere zaštite okoliša utvrdit će se u studiji o utjecaju na okoliš uključujući i javni postupak ocjene studije te u odgovarajućem rješenju nadležnog ministarstva. Nije dobro prejudicirati osobito pozivajući se na neadekvatne i neprovjerene izvore.
6. Nije prvi put da se u Hrvatskoj realizira studija izbora lokacije za neki značajni gospodarski zahvat. Istina je da je ta korisna i u razvijenim zemljama uobičajena praksa u posljednje vrijeme gotovo iščezla u Hrvatskoj. Posljednja, vrlo opsežna studija u području energetike "**Prostorno-planerske podloge, istraživanja i ocjena podobnosti lokacija za termoelektrane i nuklearne objekte na prostoru Hrvatske**" završena je 1994. Studija je okupila praktički sve stručne i znanstvene institucije i pojedince koji su ili sudjelovali u dotadašnjim radovima ili su na bilo koji način mogli pridonijeti kvaliteti Studije (oko 80 stručnjaka iz 15 institucija) i bila je podloga za Strategiju i Program prostornog uređenja Republike Hrvatske (1997, 1999.).

Zbog nepostojanja studije izbora lokacije postoji opasnost da se neka inicijativa realizira na neadekvatnoj lokaciji te da se time proizvedu vrlo štetne posljedice. Imamo mnogo takvih primjera.

U posljednjih nekoliko godina koncept izbora lokacije se u Europi pa slijedom toga i u nas podvodi pod tzv. **Stratešku procjenu utjecaja na okoliš**. Razlika u odnosu na klasični pristup je samo u povećanom utjecaju javnosti na donošenje odluka. Traži se ne samo stručna nego i javna podrška. Koncept u nas još nije zaživio i nalazimo se u

određenom prijelaznom razdoblju s obzirom da ni regulatorna osnova nije do kraja kompletirana.

Ne može se, međutim, govoriti kako realizirana studija o utjecaju na okoliš predstavlja «kvazi ili parastratešku procjenu utjecaja». Ona u stručnom pogledu sadrži sve što je potrebno za takvu jednu obradu. Može se pogledati adekvatna obrada u Italiji ili SAD-u (npr. poznati Downeast LNG Project) pa je lako zaključiti da naša studija nije ni po čemu inferiorna tim projektima, dapače problematika je obrađena u mnogim pojedinostima mnogo detaljnije. Javni aspekt je također, barem formalno, ispunjen iako se mogu prihvatiti neki prigovori.

7. Zbog nepostojanja iskustva i adekvatne regulative u prigovorima na studiju traže se i neki podaci i informacije koje objektivno ne mogu biti predmet studije izbora lokacije nego su sastavni dio studije o utjecaju na okoliš i postupka koji se vodi u vezi s tom studijom. Ta dva dokumenta (postupka) se nužno moraju odvojiti i mora se postaviti jasna granica među njima. Javnost mora s tim biti upoznata kako bi se izbjegli nesporazumi i štete koje iz toga proizlaze.

Na primjer, uvriježeno je mišljenje kako Vlada Republike Hrvatske mora donijeti definitivnu odluku o lokaciji UPP terminala na temelju studije izbora lokacije. Istina je da odluku o lokaciji donosi Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva u vidu dokumenta koji se zove lokacijska dozvola. Prethodno se mora napraviti studija o utjecaju na okoliš i provesti postupak ocjene studije koji uključuje i javni uvid i javnu raspravu na lokalnoj razini, izraditi idejni projekt te još nekoliko dokumenata ovisno o tipu zahvata.

Na sadašnjoj razini, a na temelju studije izbora lokacije, drugih raspoloživih dokumenata te strateških i/ili gospodarskih preferencija Vlada Republike Hrvatske (uz konzultacije s lokalnom zajednicom i zainteresiranim investitorom) može samo predložiti lokaciju na kojoj bi se realizirala potrebna istraživanja s ciljem dobivanja lokacijske dozvole.

Prema tome nije ni cilj studije izbora lokacije «cjelovito sagledati utjecaj na okoliš» jer je to predmet studije o utjecaju na okoliš.

Glavni cilj studije izbora lokacije je eliminirati mogućnost da se za daljnja istraživanja predloži lokacija koja neće udovoljiti ni minimalnim (eliminacijskim) kriterijima (kao što je u našem slučaju lokacija Plomin) te prikupljanje dovoljno podataka i stručnih informacija kako bi se od preostalih lokacija predložila za detaljnija istraživanja jedna od boljih lokacija.

Međutjecaj planiranog objekta i postojećih i planiranih aktivnosti je važan aspekt kako studije izbora lokacije tako i studije o utjecaju na okoliš. Međutim, u nekim istupima u javnosti je doseg utjecaja pojedinih objekata znatno precijenjen. U pravilu, jedino emisije u zrak mogu proizvesti utjecaje na udaljenostima od nekoliko desetaka kilometara. Svi drugi utjecaji, povezano sa UPP terminalom ili s objektima koji postoje ili se planiraju na širem području potencijalnih lokacija, su manjeg dosega: hlađenje mora zbog potrebe isparavanja UPP-a jest utjecaj od najviše nekoliko kilometara, sigurnosne udaljenosti (požar, eksplozije i sl.) mjere se u desecima ili stotinama metara, samo izuzetno u kilometrima itd.

Zbog toga nije utemeljeno razgovarati o kumulativnom utjecaju objekata koji su desecima ili stotinama kilometara udaljeni jedan od drugoga. Naravno, detaljno modeliranje pojedine pojave u sklopu studije o utjecaju na okoliš dat će konačan odgovor i na ova pitanja.

Kad se već spominje «5 terminala za UPP na vrlo malom području sjevernog Jadrana» spomenimo samo ono u što smo sigurni:

- a) Bilo koja od naših predloženih lokacija (na Krku ili u području Raškog zaljeva) kvalitetnija je od bilo koje od ostalih spomenutih četiri.
- b) Lokacija Koper ne bi zadovoljila naše kriterije, a lokacija u području Venecije vrlo teško
- c) U Tršćanskom zaljevu se obrađuju dvije alternativne lokacije (za jedan terminal).

I konačno, talijanska praksa u energetici i zaštiti okoliša nam može poslužiti kao dobra referenca samo ako želimo nešto naučiti iz njihovih promašaja koji su se u energetici dogodili u posljednjih tridesetak godina.

8. Što se tiče primjedbi na način i postupak javne rasprave moguće je da su napravljeni neki propusti ili da se nešto moglo bolje napraviti. Mora se uzeti u obzir činjenica da sam postupak nije još do kraja reguliran te da se nalazimo u određenom prijelaznom razdoblju. Međutim, eventualni propusti nisu doveli do štetnih posljedica jer će biti još mnogo mogućnosti da javnost bude uključena na adekvatan način.
9. Što se tiče lokacije Ubac ona se ne nalazi u području vrijednom za turizam i rekreaciju niti bi UPP terminal na toj lokaciji imao ikakav utjecaj na takva područja u široj okolici. Isto tako oblik zaštite prirodnih vrijednosti na toj lokaciji nije takav da bi na njoj bila zabranjena izgradnja planiranog zahvata. Naravno, ne postoji idealna lokacija, pa tako i ta lokacija (kao uostalom i lokacija Dina) ima određene nedostatke koji, međutim, znatno ne umanjuju njenu kvalitetu.